

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyitlitter díja soronként 20 fillér.

Felolós szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expediciót s hirdetésekkel illelő reklámfiók a lapkezelő

Joerges Agost özvegye és fia

céghöz intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Közgyűlés.

Selmec- és Béalábánya sz. kir. bánya-
város törvényhatósági bizottsága e hó 9-én
délután 3 órakor kezdődőleg tartotta rendes
havi közgyűlését. a bizottsági tagok élénk
résztvételével.

A közgyűlés több fontos tárgyat inté-
zett el, ilyenek Abaujtorina vármegye át-
írata; az erősen növekedő liszthiány kér-
dése; a városi erdőkben előfordult hótörések
ügye; az 1915. évi erdősítési terv; a lo-
vaknak hadicélra történt bevonása folytán
előállott fuvarhiány stb. stb.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:
Elnök: *Horváth Kálmán* kir. tan.
polgármester.

Jegyzők: *Stancsay Miklós* főjegyző
és *Vörös Ferenc* tb. főjegyző.

Jelenvoltak: Ács József, Altman Imre, Árkosi
Béla, Arthold Géza, Dr. Balás Hugó, Binder Antal,
Csányi Ottó, Dobó Sándor, Dobrovics Mihály,
Dutkó János, Fizély Károly, Händel Vilmos, Hor-
nyacek István, Jezsovics Károly, Joerges Agost,
Dr. Kapp Jakab, Király Ernő, Körös László, Láng
Károly, Lestyánszky József, Dr. Miklósy Zoltán,
Morávek Antal, Oszvaldt Gusztáv, Pachmayer

János, Rappensberger Vilmos, Dr. Rauchbauer
József, Sobó Jenő, Stroczy Lajos, Székely Vilmos,
Dr. Tandlich Ignác, Dr. Tóth Imre, Dr. Vas Antal,
Zolomy Imre és Zsámbor Pál. Jelenvolt Czobor
László országgyűlési képviselőnk is.

Elnököl polgármester jelent, hogy Ivánka
István főispán más hivatalos elfoglaltsága miatt
a mai közgyűlésen nem jelenhetett meg; meg-
nyitja a közgyűlést és felkéri a bizottsági tagokat,
hogy amennyiben interpellációt akarnak előter-
jeszteni, vagy a napirend előtt óhajtanak felszó-
lalni, ezt a tárgysorozat megkezdése előtt tegyék
meg.

Händel Vilmos bizottsági tag felvilágosítást
kér, hogy mi van a legelők rendezési ügyével?
tudomása szerint a szabályrendeletet már elké-
szítették, de ennek végrehajtását nem látja, holott
közeledik a tavasz és ha az új szabályrendelet
most ismét nem lesz életbe léptetve, akkor ismét
egy évet veszítünk, ami úgy erkölcsi, mint anyagi
kárt jelent a városra nézve.

Elnököl polgármester azon felvilágosítást
válaszra, hogy a szabályrendelet jóváhagyása vé-
gét 1913. évi október hóban lott felterjesztve, de
azóta még vissza nem érkezett, elhatározza a
közgyűlés, hogy a szabályrendelet sürgős jóvá-
hagyására végezt sürgötlet felterjesztést a
minisztériumhoz.

Dr. Tóth Imre bizottsági tag az újabb idő-
ben felmerült nagy liszthiányra irányítja a közgyű-
lést figyelmét; a helybeli kir. bányaivatal, amely
a bányamunkásokat és a helybeli állami alkalm-
ozottakat fogyasztásai szövetkezete, amely az összes

állami alkalmazottakat látták el eddig liszttel,
most nem tudnak liszlet beszerezni, mert a mal-
mok, ahonnan eddig a liszlet hozatták, most már
liszlet nem adnak. Így tehát rövidesen liszt nélkül
maradunk, ami kiszámíthatlan és súlyos követ-
kezményekkel fog járni. Sürgős intézkedést kér
ez ügyben.

Oszvaldt Gusztáv bizottsági tag kiemeli,
hogy ezen liszthiány nemcsak a bányamunkásokat
és az állami alkalmazottakat érinti, de az egész
közönységet is és ezért oly intézkedést kér, mely-
nek folytán a város egész közönysége ellátható
legyen a szükséges lisztmennyiséggel.

Elnököl polgármester pártolól felszólalása
után tekintettel arra, hogy városunk improkutív
város lévén, eddigi lisztszükségletét a malmoiktól
szerezte be, ezek azonban most magánfeleknek
liszlet már nem adnak, elhatározta a közgyűlés,
hogy sürgős felterjesztést intéz a kormányhoz
annak elrendelése végett, hogy városunk liszt-
szükséglete az állam által rekvirált lisztből elégít-
tessék ki. Együttal személyes utanjárásra utasítja
a polgármestert és ezen ügy hathatós támogatá-
sára kéri fel a főispánt is.

Dr. Tóth Imre bizottsági tag előadja, hogy
habár miniszteri rendelet tiltja a szánkázást,
illetve rődlizást az állami utakon, városunkon
átvonuló közlekedési utakon mégis folyik a rődlí-
zás és pedig minden elővigyázat nélkül úgy, hogy
e napokban is a béalábányai úton elütöttek egy
élteseb földművest, akinek sérülése feltétlenül
halálos. Indítványozza, hogy a városi utakon ezen
rődlizás betiltassék.

A jötevekhez.

Mind jötevek az, ki szívéből árad.
Nyújt bár a kéz sokat, vagy keveset.
Mind oda járul Isten eltarához:
Gazdag, szegény ott egyképp kedvesek.

Világmegevdült, örökölti eszme:
Segíteni a nyomorban szenvedőt.
— Oh, boldog, ki ez eszmétől vezetve
Dicső példákkal jár a jök elött!

Mit nyujtanak, fillérek vagy aranyok
Egyképp magasztos és szent áldozat.
De — gazdagok! valóban most hi vagytok
A boldogok: lehetve jét, sokat!

Oh, jötevek mind! hadd szálljon felétek
Az áldó szó, a köszönet, a dal . . .
S hi gazdagok! most, most legyen feletk
Mindem dicsőség, Minden ádald!

Démötör Pál.

Háború és művészet.

Háború és művészet. Az élet irányító erői.
Nagyhiány, vagy művészet. Egyedül fogalmak
az élet mozgásában.

A faji önértéknek egy erőteljes fellobbanása,
a gazdasági érdekeknek áldídalhatatlan ellentéte,
az ellentéteknek és érdekeknek erőszakos meg-
oldása, a történelmi feladatoknak, nemzeti aspi-
rációknak szikragorosságú irányítása: a háború.
A népek nyugodt cirkuszok alatt rejlt faji
önérték megnyilvánulása, az áldídal és háborí-
tatlansulműködő gazdasági élet értekeinek kiemelése,
az értekeknek gyakorlati értékesítése, a befejezett
alakulásoknak elrendezése, a nyert konzekvenciáknak
a fajok közötti jószívű közvetítése, a faji
erőknek a lélek és jötevek által irányított nyugodt
menetelése: a művészet.

Béke nincsen. A béke fogalmi ellentétben van
az étellel. Az élet örök mozgás, a béke mozdul-
talan nyugalom. Az erőknek kulturás, harc nélkü-
li kifejtése sem béke, a béke sem béke a csönd
sem csönd. A békében lappangó harcok, a csöndben
titkos hangok rejlenek. A háború sem elrendelt
és célként kijelölt ellentét. csupán a fejlődéstől
idevetelt akadály, az életben élő emelt sziklafal
dinamikus szétvetése, a célnak akarása az erők-
nek erős érvényesítése. Erő, annyi, mint élet.

Érvényesített erő, annyi, mint az életnek egy élrt
fázisa. Háború és művészet az érvényesítésmű-
eszközei. Két látható jele a fejlődésnek.

A háború a meglévő értekek és erők kihas-
ználása és szétrombolása a nyugalomért, a mű-
vészet a nyugalomból merített értekek és erők
táplálása, előkészítése új küzdelemre. Jelentkezések
csere és helyváltozás, az élet folytonosságában
egy-másból merített, egymást kizáró, de egymásra
nézve nélkülözhetetlen erők.

A háború a művészet stagnálása, a művészet
az elviharított háború. A művészet, mint fogalom
alkalmazott érték, szellemi összefüggés az inspi-
ráció és értékelő értelem között. A művészet
létesülésének, minthogy egyetemes és mozgató
életerő, a művészetben megfogalmazott invenció
kívül, a közönységben létrejött vagy legalább is
létrejöhött ítélet a föltétele. E kétesség nélkül a
művészet csak alanyilag létezik, de az élet egyte-
messége számára nyugvó állapotban van s kon-
krét valóságú csak a közönységben visszazavordított
bírálattal válik. Mint a fényt ért lemez az üvegre
verődött hatásokat magában rejti, de láthatóvá,
képpé, a bírálat előhívó ereje nélkül nem válhat.

A háború erőszak és ez erőkert hirtelen is
intenzíven lekötés hatalom, mely kevés erőt hagy
szabadon és céljától függetlenül. Lekötő erőszakt
azt a kisebb mennyiségű erőt is, melyből a mű-

Sobó Jenő, Oszvald Gusztáv és Király Ernő bizottsági tagok a rödlízást igen helyes, egészséges és így igen szükséges sportnak tartják és ezért annak elültetését a város területén nem helyeslik, illetve az erre vonatkozó indítványt nem fogadják el. Viszont azonban megkövetelendők tartják azt, hogy a rödlízás kellő korlátok közé szoríttassék, vagyis ezen úgy az elővigyázati rendszabályok megállapítása és a rödlízásra alkalmas helyek kijelölésével szabályoztassék.

Előző polgármester szabályozása és felvilágosításai után a közgyűlés elhatározta, hogy a rödlízás ügye kellőképpen szabályoztassék, a rödlízásra alkalmas helyek kijelöltesse, ezek igénybe vehetéseinek ideje megállapíttassék és az övöntézkedések megtéteinek; mindenek végrehajtására a városi tanács bizott meg.

Ezek után áttért a közgyűlés a tárgyszeres tárgyalására.

A polgármester havi jelentése tudomásul vétetett.

Hasonlóképpen tudomásul vette a közgyűlés, hogy a helygymiszterium jóváhagyta a városi házi pénztár és a nyugdíj-alap 1915. évi költség-előirányzatát, — továbbá az 1914. évi anyakönyvi számadást.

Az 1913. évi XIV. t.-c. rendelkezései szerint titkos választással megalkotották a központi választmányt három (1915—1917) évre; megválasztottak tagokat: Altman Imre, Árkosi Béla, Greguss Antal, Grillusz Emil, Händel Vilmos, Hlavathy József, Jezsovics Károly, Oszvald Gusztáv, Sztancsics Miklós, Vadas Jenő, Dr. Vas Antal és Dr. Vitális István. A jelenlevő tagok, továbbá a polgármester, mint elnök és helyettese azonnal letelek az esküt a közgyűlés szeme előtt.

Az 1914. évi XLVI. t.-c. végrehajtására az 1909. évi X. t.-c. 55. §-ának megfelelőleg alakuló adóelőszámolási bizottságba az 1915. évre Pachmayer János, Dr. Tóth Imre és Vadas Jenő bizottsági tagokat rendes, továbbá Ernő Zsigmond, Hlavathy József és Joerges Ágost bizottsági tagokat póttagokká választottak meg.

Kecsekeméti és Kassa városok közönségeinek feliratait a hadbavonulat családjaiknak biztosítása, emlékké megörökítése és egyes adóügyi kérdések kormányhatósági szabályozása tárgyában, hasonértelmű felirat felterjesztésével pártolni rendeli a közgyűlés.

Abaujtona vármegye közönségének megkezdését a m. kir. kormányhoz intézett feliratának pártolása iránt, egyhangú lelkesedéssel hasonló értelmű felirattal pártolni rendeli a közgyűlés és egyttal bizalmat fejezi ki a m. kir. kormány és ennek feje Tisza István gróf miniszterelnök iránt. (Ezen határozatot a napihírek között egész terjedelmében közöljük.)

Az 1915. évi erdősítési terv és költségvetés az erdészeti szakbizottság javaslatára elfogadtatt.

Az 1914. évi december és 1915. évi január hónapban a városi erdőekben történt hótérrekre néve Ernst és Schultz budapesti cég, a városnak új vállalkozója ajánlatot terjesztett be, hogy ezen hótérreket neki a szerződéstől eltérően olcsóbban adassanak át; ezen ajánlatot a közgyűlés nem fogadta el a jogügyi, erdészeti és gazdasági szakbizottság előterjesztése alapján és egyttal kimondotta, hogy szigorúan tartani fogja magát a megkötött és jogerős szerződéshez. Ezen tárgyalások alkalmával Vadas Jenő miniszteri tanácsos, főiskolai tanár adott be alapos, világos és hatalmas érvekkel támogatott szakvéleményt, melyet úgy a szakbizottság, mint a közgyűlés egyhangúlag elfogadott.

A városi rendőrlégénység és hivataloszlók részére 1915. évben szükséges ruházat beszerzésére néve úgy határozott a közgyűlés, hogy amennyiben ezt az előírt árokon és minőségben a helybeli iparosok szállítani nem akarnák, úgy a szállítással a budapesti szabó-iparosok hitel- és termelő szövetezete bizassék meg.

Elfogadták a városi tanács [azon javaslatát, is, hogy az erdészeti részére a legszükségesebb tüzifa befuravoztatása végett 4 pár ökrifogat szerzessék be azon esetre, ha erre az itt lakó fuvaros gazdák nem vállalkoznának.

Tiszti főügyész jelentése 1914. évi működéséről tudomásul vétetett.

Végül nyugdíjügyeket tárgyalta a közgyűlés. A közgyűlésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére folyó hó 12-ik napjának délutáni 4 órája tüzetelt ki, amikor a tanács tagjai kívül Árkosi Béla, Király Ernő, Láng Károly, Oszvald Gusztáv, Székely Vilmos, Vadas Jenő és Zsámbor Pál bizottsági tagok küldettek ki.

A közgyűlés délután 5 órakor ért véget.

Közélelmezés.

A hadsereg és a lakosság éllelmezésének biztosítása, béke idejében is a legfontosabb feladatok egyike, háborús időben pedig a nemzet létérdeke.

A mai körülmények közt a gazdasági háború éppen olyan fontos, mint a katonai, hiszen tulajdonképpen gazdasági harc folyik a világhereskedelmi hegemonia érdekében.

A háború sikeres folytatása és győzedelmes befejezése szoros összefüggésben van a közlelmezés problémájának helyes megoldásával; lehet a hadviselő felek bármelyikének bőséges pénztartaléka, ha nem lesz képes a legszükségesebb élelmi szereket meg beszerezni, sokkal előbb lesz kénytelen letenni a fegyvert, mint az, amelyiknél nincs ugyan pénzösség, de van elegendő élelmi szér.

Ezidőszent a nemzetközi árú, pénz- és hitel-forgalom teljesen megszűnt, a nemzetközi vámszerződéssek rendelkezései hatályukat veszítették; a megbűntül külkereskedelmi forgalom a termelés fölélegének piacra juttatását akadályozza meg.

Ellenségeink, nem igen bízva fegyvereik sikerében, gazdasági harcot hirdetnek ellenünk, bízva abban, hogy ha semmit sem engednek hozzánk importálni, idővel kiéhezhetnek; nagyon rosszul ítél meg gazdasági helyzetünket ha erre akarják alapítani fölényüket.

Közgazdaságunk a háború teherpróbáját, a vele járó megrázkódtatásokat eddig derekasan kiállotta; hazánk gazdasági energiája, a félv év óta tartó világháború közepette, szinte csodálatk múvelt. Gazdáink fokozott szorgalma leküzdötte a munkaerőhiányból származó károkat.

Termelési képességünk fokozására kell most már fektetnünk a fősúlyt, mert az karöltve jár gazdasági megizmosodásunkkal és anyagi erőink gyarapodásával.

Magyarország még rossz természetű ország, mint amennyire szűksége van; mindig marad oly fölélege, melyet exportálhatott; szarvasmarhája és gabonája, évente jó pénzért kelt el a külföldön.

Ezidőszent is Ausztrián és Németországot látjuk el nyersterményekkel, de tessük ezt bizonyára oly mérvben, hogy jót is, marad is; tulajdonképpen az okozza élelmi szereink nagy ár-emelkedését, hogy most nagyobb területeket, nagyobb mennyiségben látunk el nyersterményekkel.

E nagy drágaság mellett is, az élelmezést illetően, egy ország sem áll oly kedvezően mint Magyarország; nem tanácsos ugyan könnyelműen epocskézolni meglévő készleteinket, gondlunk kell a jövő eshetőségeire is, hiszen a háború időtartamát ezidőszent megjósolni, teljes lehetlenség; oszkerü beosztással feltétlenül bíbjunk a jövő aratásig s akkor már igazán nincs miért aggódnunk.

Ami élelmezésünk amúgy is túlmélt a mértékesség határain; alig van nép, mely oly intenzíven táplálkozik, mint a magyar; a karlsbadi vendégek legnagyobb kontingensét Magyarország szolgáltatta; ha tehát most, szükségből egy kicsi mértékletesebben fogunk táplálkozni, az csak egészségünk előnyére fog válni.

Ha kellő beosztással fogyaszjuk el meglévő élelmi szereinket, kifogjuk lerakni a még oly hosszadalmas háborút is, mert ellenségeink sokkal előbb fogynak ki készleteikből; éhes hadsereggel pedig háborút folytatni nem lehet, még kevésbé győzni; ha pedig a lakosság éhezik, az is oly veszedelmes bonyodalmakra fog vezetni, melyek a háború befejezését siettetni fogják.

Selmecbánya, 1915. február hó.

Plochmann Emil
m. kir. főleltorvos.

vészt lényegét szívja, az alkotó erőt, másrészt és sokkal nagyobb arányban köti le a befogadásra, a megértésre és értékelésre hivatott tömegett: a közönséget.

Ezért a háború tartalma alatt a művészet nyugalmi állapotba kerül. A lelkeket nem hevíti az alkotás vágya, mert az alkotás anyaga és tere megszűkölt s ha történik is ilyen kísérlet, az csupán a huzamosan gyakorolt hivatás megszokott kezmozdulata, legfeljebb alanyi leléis, egy léleknek önmagától alig ható-művészi kilengése.

Azonban a művészet nyugalmi állapota, korántsem jelenti a művészi erők ellanyhulását vagy visszavonulását. A nagy emberi és faji érdekekből indított háború olyan hatalmas erkölcsi értéket rejt magában, az eszméknek is elveinek olyan tisztulását idézi elő, melyebé szántott, világosság, emberibb elméletével olyan gazdag anyagot ad a művészeteknek, mely átmeneti mozgalanságukért ezerszeresen káprótol.

Amilyen intenzív a háború akciója, olyan intenzív a háborút követő korszakban a művészetek működése. A művészi fellegások iránya, a művészet mélysége, bensősége és látomágassága, függvényei a háborúnak, függvényei a népek férfias ösztöközésének, függvényei annak a bátorságnak, mellyel a küzdő ember a benső és szellemi munka szabadságáért polgári életének nyugalmában elpuhult fizikumát viszi a csontot hasító, veitőlépő förtögeget. A háború az etno-

logiai átalakulások vulkanikus kitörése. Egy ilyen kitörés után felszakad az erőnek feszültsége s megszűnik háborgó ellentétük. A forrással járó átalakulásban összekertülnek az egymással hivatott erők s az erőnek ilyen összeforrásában új irányt és egyéniséget nyer a művészet.

A háború és művészet az egyedüli életerőknek alakulási aszerint, amint ellentétesen összetörtödt erők gyors rendezést, vagy a rendezett erők békés összemökötést kívánnak.

A háború drasztikus kipróbálása az életben alkalmazott rendszereknek és elméleteknek. A háború dühös forgatagában tehetetlenül patkolnak el rendszerek és elméletek, ha nem az élet talajából szívják nedveiket. A háború nagy igazságtevése a tiszta és őszinte életnek s elhanyagolt tüze a hazugságoknak és sallangoknak. E lángok igazságtevő lobogásából emelkednek ki az új élet dimenziói: új elvek és rendszerek.

Bizonytalanságban és chaotikus homályban ázótt korok után jön a megisztító tűz. Jöjjen és leheljen bele a nagy bábeli zűrszavakba isteni világosságot, mely a céltanút és ismeretlenül tülkövő tömeget átlenge, hogy e nagy világháború bonyodalmai után a szent nyugalom talajából új értékeket, új erőket merithessen a saját szebb, eszményeibb, nemesebb arculatára eszmélt művészet.

Szinyai Zoltán.

HIREK.

— **Erdészeti hírek.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a susaki erdőhivatal kerülletében áthelyezte *Stojanovic Illés* erdőmérnököt Gospiéről Skarera erdőgondnoknak, *Borzenkovits Antal* segéderdőmérnököt pedig Skareről Gospiéra erdőgondnoknak.

— **A róm. kath. négyelet** a helybeli kórházakban elhelyezett katonáink fehérmunkéink foltozására és javítására is vállalkozott. Ezen munkát eddig Horváth Kálmán, Eckert Dismasné, Mihalik Istvánné, Böhm Antalné, Sümegh Weszten Józsefné, Wágner Istvánné, Schmidt Viktória és özv. Gaál Ferencné végezték.

— **Hazafias határozat.** Városunk törvényhatósági bizottsága e hó 9-én tartott közgyűlésében a következő határozatot hozta: 11155/1914. sz. Abaúj-Torna vármegye közönségének 834. kgy. sz. megkeresése a m. kir. kormányhoz intézett azon felirattal pártolása iránt, melyben azt kéri, hogy a magyar nemzet önálló államisága, hadseregének pártatlan halálmegevető hősiessége hátterbe ne állítassék, homályba ne hagyassék és így önálló nemzeti és állami léte tovább fejlesszessék. *Véghatározat.* Selmec- és Bélabánya sz. kir. törvényhatóságának közönsége, Abaúj-Torna vármegye közönségének határozatát és megkeresését tárgyalva, a következőkben nyilatkozik meg: Büszke csodálattal és a hazafias büszkeség felémelő érzésével és lelkesedéssel veszi tudomás nap-nap mellett arról, hogy magyar katonáink hátartalan bátorsággal párosult igaz hősiességgel küzdenek e világháborúban s világszerte ismét elismertté teszik a magyar nevet, a magyar nemzet igaz, való értékét; e város küzdelemére és nagy idők méltóságához és súlyához méltó komolysággal fontolja meg a mai világtörténelmi idők követeléseit és egyetlen célján ismeri el az idő szerinti, hogy e közös veszélyben közös győzelemre egyesült erők összetartását és erejét semmi félreértés és visszavonás nem beűnítse s minden erő mindnyájunk közös céljának összehangzó szolgálatára álljon, miként a legutóbb kiadott legfelsőbb királyi kőzirat szavai oly intően hangsúlyozzák, hogy az Isten segítségére kívánandó békében vehessük el a híven legvégig küzdött szenvedéseknél és veszélyeknek méltó jutalmát. Teljes bizalommal van e város közönsége a haza sorsát ma, e nehéz időkben is oly hazafias erélyvel intéző kormány s annak feje Tisza István gróf miniszterelnök iránt; meg van győződve arról, hogy ha e legnagyobb háborút szerencsésen fejeztük be a külelenséggel — amint e hű és hő nemzet érvényesült e harcban — bős vezetője mellett a békében is meg fogja és meg fogjuk találni a nemzeti jogunknak, nemzeti értékünknek és súlyunknak megfelelő helyünket, így a kettős monarchia határain belül, mint a nemzetközi viszonylatokban is — s e jogos feltevésünkről és büszke reményünkről a kormányt bizalmunk nyilvánításával értesítjük.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Selmec- és Bélabánya sz. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága e hó 10-én tartotta rendszeres havi ülését *Horváth Kálmán* kir. tan. polgármester elnökségével, aki bejelentette, hogy Ivánka István főispán elnök, más oldalú hivatalos elfoglaltsága miatt a mai ülésen részt nem vehet. Jelenvoltak: Dr. Balás Hugó tiszti főügyész, Draskóczy Jenő kir. műszaki tanácsos, Dr. Kapp Jakab tiszti főorvos, Keyge Sándor kir. tan. pénzügyigazgató, Lipsey Ervin kir. főügyészhelyettes, Pálfi Péter kir. tanfelügyelő, Sztancsay Miklós főügyész és Vörös

Ferenc tb. főügyész; továbbá Händel Vilmos, Hlaváth József, Hornyáczek István, Lestyánszky József, Oszvald Gusztáv és Dr. Raubacher József választott bizottsági tagok. Távollmaradásukat kiemelték: Arthold Géza árvászeki elnökhelyettes, Jezovics Károly és Joerges Ágost bizottsági tagok. Az előadók jelentéseit kedvező levén, ezeket a bizottság tudomásul vette. A jelentéseken kívül még felebebeszéseket tárgyalt a bizottság.

— **Tiszti főorvos jelentés januárius hóról.** Dr. Kapp Jakab tiszti főorvos a közigazgatási bizottságban januárius havi jelentése során a többi között bejelentette, hogy a közegészségügyi államban jó volt, továbbá hogy januárius hónapban született 32 gyermek, meghalt 23 egyén és így ezen hó népforgalma némi javulást mutat. Fertőző betegség csak a hó első felében mutatkozott és pedig 4 kanyaró és 1 vörheny, ezek is azonban nagyon enyhé lefolyásúak voltak. Az itt ápolott katonák között fertőző kór fel nem merült.

— **A Selmecbányai Vöröskereszt Egylet** e válságos időkben különösen rászorul közönségünk jószívűségére és adakozására, mert a katonák élelmelésének pótlása, fehérművi beszerzése a sebesültek részére és egyéb szükségesei számlák kifizetése folytán pénztára kimerült. Örömmel jelenthetjük, hogy e hiányok pótlására a társadalom, illetve különféle egyesületek igyekeznek minden lehetőt elkövetni. Így a Női Kereskedelmi Szaktanfolyam II. éves növendékei e hó 14-én ma vasárnap délután 1/2 óra körül az új liceumi épület I. emeleti éttermében hangversenyt és műsoros délutánt rendez. Ugyan e napon a Keresztény Szocialista Egylet este 7 órakor műkedvelői színelőadást tart, mely előadást kedden katonák részére és mulattatására megismételi. Február hó 24-én Rosenfeld József a Vöröskereszt működése s harctéri jeleneteiből és egyéb kiváló darabokból este 6 és 7/9 órakor mozielőadást rendez. Végül pedig maga a Vöröskereszt Egylet március hó 4-én tartja meg saját hangversenyt Kresz Géza hegedűművész úr és a Polgári Dal-egylet közreműködésével. Mindezen előadások tiszta jövedelme a Vöröskeresztet illetik s ez okból félkérjük városunk közönségét, hogy e nemes és hazafias célú mozgalmakat tőle telhelőleg és minden irányban támogatni kegyeskedjenek.

— **A Selmecbányai Női Kereskedelmi Szaktanfolyam** II. éves növendékei által a Selmecbányai Vöröskereszt Egylet javára ma vasárnap délután 1/2 óra körül az új liceumi épület I. emeleti éttermében tartandó jótékony célú hangverseny és előadás műsora a következő: 1. Prológ. Előadja: Belső Jolán. 2. Tépés és hősapka. Dr. Kosáry Jánosé. Előadják: Schleiminger Ilona és Philadelphia Irén. 3. Egmond, ouverture Beethoven. Zongorán játssza: Wabrosch Ilona. 4. A nátha. Dialog. Előadják: Réz Erzsébet és Gerő Erzsébet. 5. A haza. Előadják a II. éves növendékek. 6. A magyar dal. Melodráma. Szaválja: Réz Erzsébet. Zongorán kíséri: Wabrosch Ilona és egy férfiak. Belépti díj 1 korona, diákjegy 50 fillér. A jövedelem egészen a Vöröskereszt céljaira megy. Felül-felteszések a jótékony célra való tekintettel közönséggel veszi és hirlaplaj nyugtázza a rendezőség. Külön meghívók nem mennek.

— **Az evang. négyelet a hadbavonulatokért.** *Adakoztak:* Balás Lajos 4 pár papucsalpat, özv. Dedinszky Károlyné 4 K-t, Fekete Istvánné 1 női aljat, Fekete Margit 1 pár csuklódvót, Felsőterényi iskolás gyermekek gyűjtése 5 K, Geist Jolán 4 pár csuklódvót, Holvay Mária 3 dkg. tépést, Hoznek Gyula 30 K-t, Joerges Jetti 1 pár lábszárvédőt, Kachelmann Linda 1 pár lábszárvédőt, Kelen Rózsi 1 pár csuklódvót, Dr.

Kövessi Ferencné 3 prémet, Kövessi Edit 2 hősapkát, Künszter Csini 1 pár csuklódvót, Makávé Miklósné 1 tricot inget, 2 pár csuklódvót, 2 pár lábszárvédőt, Osztrouczky Edit 2 pár csuklódvót, Ősödi tüzölők gyűjtése 6 K-t, Paulinyi Róziska posztó papucskora, özv. Priviczky Reszóné 4 csomag kártyát, Szever Jolán 1 pár csuklódvót, Télessy Jenke 2 hősapkát, 2 pár csuklódvót, Wabrosch Vera 1 hősapkát. *Ezenkívül dolgoztak:* Bánik Etel, Baumerth Katka, özv. Bernhard Adolfné, özv. Blaskovits Emília, Boroska Margit, Borsiczky Zsófia és Mária, Cseh Hermin, Dimák Jolán, özv. Dedinszky Károlyné, Eisele Margit, Fizély Vilma, Frank Nelli, özv. Gyurkovits A-né, Hamrák Béláné, Herzog Mancsi, Folyva Mária, Horn Ida, Hrivnyák Aranka, Jaeger Gyuláné, Kachelmann Viola és Linda, Király Elza és Eri, Kozák Jolán, özv. Kuti Istvánné, Krutkovszky Erzsike Lengyel Kati, Lichi Albin, Lovicsina Anna, Pajtás Anna, Papp Istvánné, Paulinyi Róziska, Pobuda Malvin, Paxner Vilma, Podhradzky Kató, Pollák Margit, Schleifer Aurélné, Spitzer Júlia, Stahl Janka, Stanga Hilda, Széki Jánosné, Szolár Erzsike, Szolt Jakabné, Treiter Margit, Unger Ilona, Vassányi Etelka, Weigel Aranka, Weisz Meláné, Zatykó Lilla, Zsámber Pálné. Elkészült: 32 pár csuklódvót, 27 hősapka, 6 pár lábszárvédőt, 24 pár kappe, 28 barchetnadrág, 4 hősapkát, 3 pár papucs. Eddig összesen 143 katonát láttak el melege ruhával. *Aranyat vásárlt be:* Bohus Mária 1 darab arany fűgött, Moracsik Teréz 1 arany gyűrűt, Zajacz János 5 K-t, Zajacz Mariska 5 K-t, Zajacz Ilonka 5 K-t. Eddig összesen 403 darab gyűrűt cseréltek be. *Plakettet vettek:* Dr. Kapp Jakabné és Schleiminger Ilona. Eddig összesen 43 darabot vettek. *Az Augustusa gyorssegély vászcserei* is becserelethetők az ev. négyelet elnökségével megfelelő arany ékszerreket. Pénteken az ára: óra 12 K, karkötő 6 K, óralánc 6 K, mellűt 3 K. Minden darab „Aranyat — vásárlt pro patria 1914—1915.” véséssel van ellátva.

— **A Hadsegélyző Hivatal köszönete.** A m. kir. honvédelmi miniszternek hadsegélyző hivatala a következő levelet intézte városunk polgármesteréhez:

„1644/Hd. H. Nagyságos Horváth Kálmán kir. tanácsos, polgármester úrnak, Selmecbányán. Mult hó 27-én kelt 148/915. számú nylegköl átiratának birtokában, hazafias köszönetet mondunk az abban jelzett 18-ik szives küldeményért. — Nagyságod és a vezetésre bízott törvényhatóság lelkes közönsége sohasem csüggedő buzgalommal és a sziv egyeteme melegeivel gondoskodik vitéz katonáinkról és méltó tettekben nyilvánuló lelkesedésével szívi tovább a bányavárosok évszázados fenyves tradíciót. Fogadják ezért igaz nagyrabecsülésem kifejezésül. A Hadsegélyző Hivatal vezetője: *Kirchner*, cs. és kir. altábornagy.”

— **Műkedvelői színelőadás a Vöröskereszt javára.** A Selmecbányai Keresztény Szocialisták Egyletje folyó hó 14-én, vasárnap és 16-án, kedden az egyesület helyiségében „Éjjel az erdőn” című népszínművet adja elő, melyre ez úton hívja meg az igen tisztelt közönséget és a nemes cél érdekében pártfogását kéri. Kezdetre este 7 órakor. Belépti díjak: az I-ső hely 1 korona, a többi ülőhely 80 fillér, állóhely 60 fillér. Gyermekek a felét fizetik.

— **Napi egymillió és háromszázezer korona állampolgár.** A bevonultak családtagjainak segélyezése tekintetében a kormány a lehető legmegtámasztott módon igyekszik elérni mindazokat szemben, akik a segélyre igényt tarthatnak. Ezútszerint Magyarországon 830 ezer család részesül napi egymillió és háromszázezer koronát meghaladó állampolgárban.

— **Januárius havi állategészségügyi jelentés.** A törvényhatóság m. kir. főállatorvos jelentése szerint a város területén hivatalból jelentendő állati betegség e hó folyamán nem fordult elő. Levágottat 69 szarvasmarha, 30 borjú,

Sobó Jenő, Oszvaldt Gusztáv és Király Ernő bizottsági tagok a rödlizást igen helyes, egészséges és így igen szükséges sportnak tartják és ezért annak eltiltását a város területén nem helyeslik, illetve az erre vonatkozó indítványt nem fogadják el. Viszont azonban megkövetelendők tartják azt, hogy a rödlizás kelő korlátok közé szorítsassák, vagyis ezen ügy az elővigyázati rendszabályok megállapítása és a rödlizásra alkalmas helyek kijelölésével szabályoztassák.

Elnökölő polgármester hozzászólása és felvilágosításai után a közgyűlés elhatározta, hogy a rödlizás ügye kellőképpen szabályoztassék, a rödlizásra alkalmas helyek kijelöltesse, ezek igénybe vehetéseinek ideje megállapítsassék és az óvintézkedések megtétele; mindezen végrehajtásával a városi tanács bízott meg.

Ezek után áttért a közgyűlés a tárgysorozat tárgyalására.

A polgármester havi jelentése tudomásul vétetett.

Hasonlóképpen tudomásul vette a közgyűlés, hogy a belügyminisztérium jóváhagyta a városi házi pénztár és a nyugdíj-alap 1915. évi költség-előirányzatát, — továbbá az 1914. évi anyakönyvi számadást.

Az 1913. évi XIV. t.-c. rendelkezései szerint titkos választással megalkotották a központi választmányt három (1915—1917.) évre; megválasztottak tagokul: Altman Imre, Arkosi Béla, Greghuss Antal, Grillusz Emil, Händel Vilmos, Hlavathy József, Jezovics Károly, Oszvaldt Gusztáv, Sztanec Miklós, Vadas Jenő, Dr. Vas Antal és Dr. Vitális István. A jelenlevő tagok, továbbá a polgármester, mint elnök és helyettese azonnal lelették az esküt a közgyűlés szeme előtt.

Az 1914. évi XLVI. t.-c. végrehajtására az 1909. évi X. t.-c. 55. §-ának megfelelőleg alakult adófelsőzámlási bizottságba az 1915. évre Pachmayer János, Dr. Tóth Imre és Vadas Jenő bizottsági tagokat rendes, továbbá Ernst Zsigmond, Hlavathy József és Joerges Ágost bizottsági tagokat póttagokká választották meg.

Keeskenémét és Kassa városok közönségeinek feliratát a hadbavonulnak családjaiknak biztosítása, emléktük megörökítése és egyes adóügyi kérdések kormányhatósági szabályozása tárgyában, hasonló értelmű felirat felterjesztésével pártolni rendeli a közgyűlés.

vészet lényegét szívja, az alkotó erőt, másrészt és sokkal nagyobb arányban köti le a befogadásra, a megértésre és értékelésre hivatott tömeget: a közönséget.

Ezért a háború tartalma alatt a művészet nyugalmi állapotba kerül. A lelkeket nem hevíti az alkotás vágya, mert az alkotás anyaga és tere megszűnik s ha történik is ilyen kísérlet, az csupán a hazamoson gyakorolt hivatás megszokott kézművelés, legfeljebb alanyi lelézés, egy léleknek önmagától alig ható-művészi kilengése.

Azonban a művészet nyugalmi állapota, korántsem jelenti a művészi erők ellanyhulását vagy visszavonulását. A nagy emberi és faji érdekekből indított háború olyan hatalmas erkölcsi értéket rejt magában, az eszméknek is elveinek olyan tisztulását idézi elő, mélyebb szántót, világosabb, emberibb elméletével olyan gazdag anyagot ad a művészeteknek, mely átmeneti mozdulatlanságukért ezerszeresen kárpótol.

Amilyen intenzív a háború akciója, olyan intenzív a háborút követő korszakban a művészet működése. A művészi fellegások iránya, a művészet mélysége, bensősége és látómagassága, függvényei a háborúnak, függvényei a népek fériás összeütözésének, függvényei annak a háttérnek, mellyel a küzdő ember a benső és szellemi munka szabadságáért polgári életének nyugalomban elpuhult fizikumát viszi a csontot hasító, velőtéppő fürgetegbe. A háború az ethno-

Abaujtorna vármegye közönségének megkezesését a m. kir. kormányhoz intézett feliratának pártolása iránt, egyhangú lelkesedéssel hasonló értelmű felirattal pártolni rendeli a közgyűlés és szíjjal bizalmát fejezi ki a m. kir. kormány és ennek feje Tisza István gróf miniszterének iránt. (Ezen határozatot a napihírek között egész terjedelmében közöljük.)

Az 1915. évi erdősítési terv és költségvetés az erdészeti szakbizottság javaslataira elfogadtatták.

Az 1914. évi december és 1915. évi januárius hónap a városi erdőekben történt hótérésekre nézve Ernst és Schultz budapesti cég, a városnak új vállalkozója ajánlatot terjesztett be, hogy ezen hótérések neki a szerződéstől eltérően olcsóbban adassanak át; ezen ajánlatot a közgyűlés nem fogadta el a jogügyi, erdészeti és gazdasági szakbizottság előterjesztése alapján és egyúttal kiemelte, hogy szigorúan tartani fogja magát a megkötött és jogerős szerződéshez. Ezen tárgyalások alkalmával Vadas Jenő miniszteri tanácsos, főiskolai tanár adott be alapos, világos és hatalmas érvekkel támogatott szakvéleményt, melyet úgy a szakbizottság, mint a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A városi rendőrlégénység és hivataloszlók részére 1915. évben szükséges ruházat beszerzésére nézve úgy határozott a közgyűlés, hogy amennyiben ezt az előírt áron és minőségben a helybeli iparosok szállítani nem akarnák, úgy a szállítással a budapesti szabó-iparosok hitel- és termelő szövetkezete bízzassék meg.

Elfogadták a városi tanács fazon javaslatát, is, hogy az erdészet részére a legszükségesebb tüzifa befuravoztatására végett 4 pár ökörfogat szeressék be azon esetre, ha erre az új lakó fuvaros gazdák nem vállalkoznának.

Tiszti főigényes jelentése 1914. évi működéséről tudomásul vétetett.

Végül nyugdíjügyeket tárgyalta a közgyűlés. A közgyűlésről felvendő jegyzőkönyvi hitelesítésére folyó hó 12-ik napjának délutáni 4 órája tűzött ki ki, amikor a tanács tagjain kívül Arkosi Béla, Király Ernő, Láng Károly, Oszvaldt Gusztáv, Székely Vilmos, Vadas Jenő és Zsámbor Pál bizottsági tagok küldeték ki.

A közgyűlés délután 5 órakor ért véget.

logiai átalakulások vulkanikus kitörése. Egy ilyen kitörés után felszabad az öröknek feszültsége s megszűnik háborgó ellentétük. A forrással járó átalakulásban összekerülnek az egymással hivatott erők s az öröknek ilyen összeforrásában új irányt és egyéniséget nyer a művészet.

A háború és művészet az egyedül létezőnek alakulása szerint, amint elvontan összetörődött erők gyors rendezését, vagy a rendezett erők békés összeműködését kívánják.

A háború drasztikus kipróbálása az életben alkalmazott rendszereknek és elméleteknek. A háború dühös forgatagban tehetetlenül patkolnak el rendszerek és elméletek, ha nem az élet talajából szívták nedveiket. A háború nagy igazgatója a tiszta és őszinte életnek s elharmasztó tüzre a hazugságoknak és sallangoknak. E lángok igazgatótővő lobogásából emelkednek ki az új élet dimenziói: új elvek és rendszerek.

Bizonnyatlanságban és chaotikus homályban ázott korok után jön a megisztító tűz. Jöjjen és leheljen bele a nagy bábeli zűrzavakba isteni világosságot, mely a céltanút és ismeretlenül tükölvő tömeget átligé, hogy e nagy világháború bonyodalmai után a szent nyugalom talajából új értékek, új erőket merithessen a saját szebb, eszményeiből, nemesebb arculatára eszmélt művészet.

Szinyai Zoltán.

Közélelmezés.

A hadsereg és a lakosság élelmezésének biztosítása, béke idejében is a legfontosabb feladatok egyike, háborús időben pedig a nemzet létérdeke. A mai körülmények közt a gazdasági háború éppen olyan fontos, mint a katonai, hiszen tulajdonképpen gazdasági harc folyik a világkereskedelmi hegemonia érdekében.

A háború sikeres folytatása és győzedelmes befejezése szoros összefüggésben van a közlelmezés problémájának helyes megoldásával; lehet a hadviselő felek bármelyikének bőséges pénz-tartaléka, ha nem lesz képes a legszükségesebb élelmi szereket sem beszerezni, sokkal előbb lesz kénytelen letenni a fegyvert, mint az, amelyiknél nincs ugyan pénz-bőség, de van elegendő élelmi szer.

Ezidőszent a nemzetközi árú, pénz- és hitel-forgalom teljesen megszűnt, a nemzetközi vám-szerződések rendelkezései hatályukat veszítették; a megbűntült külkereskedelmi forgalom a termelők fölőlségeinek piacra juttatását akadályozza meg.

Élenségeink, nem igen bízva fegyvereink sikerében, gazdasági harcot hirdetnek ellenünk, bízva abban, hogy ha semmit sem engednek hozzánk importálni, idővel kiéhezhetnek; nagyon rosszul itélük meg gazdasági helyzetünket ha erre akarják alapítani fölényüket.

Közgazdaságunk a háború teherpróbáját, a vele járó megrázkodtatásokat eddig derekasan kiállotta; hazánk gazdasági energiája, a félév óta tartó világháború közepette, szinte csodálatka múlt. Gazdáink fokozott szorgalma leküzdötte a munka-erőhiányból származó rákokat.

Termelési képességünk fokozására kell most már fektetnünk a főszűlt, mert az karöltve jár gazdasági megmozosodásunkkal és anyagi erőink gyarapodásával.

Magyarország még rossz természetű állapotban is többet termesz, mint amennyire szüksége van; mindig marad oly fölőlsége, melyet exportálni lehet; szarvasmarhája és gabonája, évente jó pénztért kelt el a külföldön.

Ezidőszent is Ausztrián és Németországot látjuk el nyersterményekkel, de tesszük ezt bizonyára oly mérvben, hogy jót is, marad is; tulajdonképpen az okozza élelmi szereink nagy ár-emelkedését, hogy most nagyobb területeket, nagyobb mennyiségben látunk el nyersterményekkel.

E nagy drágaság mellett is, az élelmiszert illetőleg, egy ország sem áll oly kedvezően mint Magyarország; nem tanácsos ugyan könnyelműen elpocsékolni meglévő készleteinket, gondnokolni kell a jövő eshetőségeire is, hiszen a háború időtartamát ezidőszent megőssölni, teljes lehetlenség; okszerű beosztással feltöltendő kibirni a jövő aratásig s akkor már igazán nincs miért aggodnunk.

Ami élelmiszereink amúgy is túlszent, a mérteletesség határain; alig van nép, mely oly intenzíve táplálkozik, mint a magyar; a karlsbadi vendégek legnagyobb kontingensét Magyarország szolgáltatta; ha tehát most, szükségből egy kissé mértéktelesebben fogunk táplálkozni, az csak egészségünk előnyére fog válni.

Ha kellő beosztással fogyasszunk el meglévő élelmi szereinket, kifogjuk bírai a még oly szerszadalmis háborút is, mert ellenségeink sokkal előbb fogynak ki készleteikből; énos hadsereggel pedig háborút folytatni nem lehet, még kevésbé győzni; ha pedig a lakosság éhezik, az is oly veszedelmes bonyodalmakra fog vezetni, melyek a háború befejezését siettetni fogják.

Selmechánya, 1915. február 14.

Plochmann Emil
m. kir. főigazgató.

HIREK.

— **Erdészeti hírek.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a susaki erdőhivatal kerülletében áthelyezte *Stojanovic Illés* erdőmérnököt Gospiéről Skarera erdőgondnoknak, *Berzenkovits Antal* segéderdőmérnököt pedig Skareről Gospiéra erdőgondnoknak.

— **A róm. kath. négyelet** a helybeli kórházban elhelyezett katonáink fehérműneműk foltozására és javítására is vállalkozott. Ezen munkát eddig Horváth Kálmánné, Eckert Dismáné, Mihalk Istvánné, Béhm Antalné, Sümegh Weszten Józsefné, Wágner Istvánné, Schmidt Viktória és özv. Gaál Ferencné végezték.

— **Hazafias határozat.** Városunk törvényhatósági bizottsága e hó 9-én tartott közgyűlésében a következő határozatot hozta: 11155/1914. sz. Abaúj-Torna vármegye közönségének 834. gysz. megkeresése a m. kir. kormányhoz intézett azon feliratának pártolása iránt, melyben azt kéri, hogy a magyar nemzet önálló államisága, hadseregének pártatlan halálmegevető hősiessége hátterébe ne állítassék, homályba ne hagyassék és így önálló nemzeti és állami léte tovább fejlesztesse. *Végelhatározat.* Selmec- és Bélabánya sz. kir. törvényhatóságának közönsége, Abaúj-Torna vármegye közönségének határozatát és megkeresését tárgyalva, a következőkben nyilatkozik meg: Büszke csodálattal és a hazafias büszkeség felémelő érzésével és lelkesedéssel veszi tudomás nap-nap mellett arról, hogy magyar katonáink határtalan bátorsággal párosul igaz hősiességgel küzdenek a világháborúban s világszerte ismét elismerték a magyar nevet, a magyar nemzet igaz, való értékét; e város közönsége e nagy idők méltóságához és súlyához méltó komolysággal fontolja meg a mai világtörténelmi idők követeléseit és egyetlen célnak ismeri el az idő szerint, hogy e közös vesztélyben közös győzelemre egyesült erők összetartását és erejét semmi félreértés és visszavonás meg ne bénítsa s minden erőt mindnyájunk közös céljának összehangzó szolgálatára álljon, miként a legutóbb kiadott legfelsőbb királyi kézirat szavai oly intően hangsúlyozzák, hogy az Isten segítségével kivívandó békében vehessük el a hiven legvégig küzdött szenvedéseket és veszélyeknek méltó jutalmát. Teljes bizalommal van e város közönsége a haza sorsát ma, e nehéz időkben is oly hazafias erélyvel intéző kormány s annak feje Tisza István gróf miniszterelnök iránt; meg van győződve arról, hogy ha e legnagyobb háborút szerencsésen fejeztük be a külellességgel — amint e hű és hős nemzet érvényesül e harcban — bölcs vezetése mellett a békében is meg fogja és meg fogjuk találni a nemzeti jogunknak, nemzeti értékünknek és súlyunknak megfelelő helyünket, így a kettős monarchia határain belül, mint a nemzetközi viszonylatokban is — s e jogos feltevéseinkről és búsza reményeinkről a kormányt bizalommal nyilváníttásával értesítjük.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Selmec- és Bélabánya sz. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága e hó 10-én tartotta rendes havi ülést *Horváth Kálmán* kir. tan. polgármester elnökségével, aki bejelentette, hogy Ivánka István főispán elnök, más oldalról hivatalos elfoglaltsága miatt a mai ülésen részt nem vehet. Jelenvoltak: Dr. Balás Hugó tiszti főjegyző, Draskóczy Jenő kir. műszaki tanácsos, Dr. Kapp Jakab tiszti főorvos, Kegye Sándor kir. tan. pénzügyigazgató, Lipsey Ervin kir. főjegyzőhelyettes, Pálfi Péter kir. tanfelügyelő, Stancsaj Miklós főjegyző és Vörös

Ferenc tb. főjegyző; továbbá Händel Vilmos, Hlavath József, Hornyacsok István, Lestyánszky József, Oszvald Gusztáv és Dr. Raubacher József választott bizottsági tagok. Tövmáradásukat kiemelték: Arthold Géza árvászeki elnökhelyettes, Jezovics Károly és Joerges Ágost bizottsági tagok. Az előadók jelentéséi kedvezők levén, ezeket a bizottság tudomásul vette. A jelentéseken kívül még felebbeszéket tárgyalt a bizottság.

— **Tiszti főorvos jelentése januárius hóról.** Dr. Kapp Jakab tiszti főorvos a közigazgatási bizottságban januárius havi jelentése során a többi között bejelentette, hogy a közegészségügyi általában jó volt, továbbá hogy januárius hónapban született 32 gyermek, meghalt 23 egyén és így ezen hó népforgalma némi javulást mutat. Fertőző betegség csak a hó első felében mutatkozott és pedig 4 kanyaró és 1 vörheny, ezek is azonban nagyon enyhé lefolyásúak voltak. Az itt ápolat katonák között fertőző kór fel nem merült.

— **A Selmecbányai Vöröskereszt Egylet** e válságos időkben különösen rászorul közönségünk jószívűségére és adakozására, mert a katonák élelmiszereinek pótlása, fehérműnemű beszerzése a sebesültek részére és egyéb szükségesei számlák kifizetése folytán pénztára kimerült. Örömmel jelenthetjük, hogy e hiányok pótlására a társadalom, illetve különféle egyesületek igyekeznek minden lehető elkövetni. Így a Női Kereskedelmi Szaktanfolyam II. éves növendékei e hó 14-én ma vasárnap délután 1/2 óra körül az új liceumi épület I. emeleti éttermében hangversenyt és műsoros délutánt rendez. Ugyan e napon a Keresztény Szocialista Egyletet este 7 órakor műkedvelői színelőadást tart, mely előadást kedden katonák részére és mulattatására megismertül. Február hó 24-én Rosenfeld József a Vöröskereszt működése s harctéri jeleneteiből és egyéb kiváló darabokból este 6 és 7/8 órakor mozielőadást rendez. Végül pedig maga a Vöröskereszt Egyletet március hó 4-én tartja meg saját hangversenyét Kresz Géza hegedűművész úr és a Polgári Dal-egyesület közreműködésével. Mindezen előadások tisztja jóvedelme a Vöröskeresztet illetik s ez okból felkérjük városunk közönségét, hogy e nemes és hazafias célú mozgalmakat tőle telhetőleg és minden irányban támogatni kegyeskedjenek.

— **A Selmecbányai Női Kereskedelmi Szaktanfolyam** II. éves növendékei által a Selmecbányai Vöröskereszt Egylet javára ma vasárnap délután 1/2 óra körül az új liceumi épület I. emeleti éttermében tartandó jótékony célú hangverseny és előadás műsora a következő: 1. Prolog. Előadja: Belló Jolán. 2. Tépés és hősapka. Dr. Kosáry Jánosné előadja. 3. Schleiinger Ilona és Philadelph Irén. 3. Egmond, ouverture Beethoven-fől. Zongorán játssza: Wabrosch Ilona. 4. A nátha. Dialog. Előadja: Réz Erzsébet és Gerő Erzsébet. 5. A haza. Előadja a II. éves növendékek. 6. A magyar dal. Melodráma. Szavalja: Réz Erzsébet. Zongorán kíséri: Wabrosch Ilona és egy férfiak. Belépti díj 1 korona, diákjegy 50 fillér. A jövedelem egészen a Vöröskereszt céljaira megy. Felüldesítéseket a jótékony célra való tekintettel közzététel nélkül vesz és hirlaplaj nyugtáz a rendezőség. Külön meghívók nem mennek.

— **Az evang. négyelet a hadbavonulatokért.** *Adakoztak:* Bánik Lajos 4 pár papucsalpat, özv. Dedinszky Károlyné 4 K-t., Fekete Istvánné 1 női aljat, Fekete Margit 1 pár csuklódvőt, Felsőterényi iskolás gyermekek gyűjtése 5 K., Geist Jolán 4 pár csuklódvőt, Holvay Mária 3 dkg. tépést, Hoznek Gyula 30 K-t., Joerges Jetti 1 pár lábszárvédőt, Kachelmann Linda 1 pár lábszárvédőt, Kelen Rózi 1 pár csuklódvőt, Dr.

Kövessi Ferencné 3 prémet, Kövessi Edit 2 hősapkát, Künszter Csini 1 pár csuklódvőt, Mákavé Miklóné 1 tricot inget, 2 pár csuklódvőt, 2 pár lábszárvédőt, Osztrouczky Edit 2 pár csuklódvőt, Öcsödi túzóltók gyűjtése 6 K-t., Paulinyi Róziska posztó papucskora, özv. Privityczk Reszóné 4 csomag kátrányt, Szever Jolán 1 pár csuklódvőt, Télessy Jenke 2 hősapkát, 2 pár csuklódvőt, Wabrosch Vera 1 hősapkát. *Ezenkívül dolgoztak:* Bánik Etel, Baumerth Katica, özv. Bernhard Adolfiné, özv. Blaskovits Imváné, Boroska Margit, Borsiczky Zsófia és Mária, Cseh Hermin, Dimák Jolán, özv. Dedinszky Károlyné, Eisele Margit, Fizely Vilma, Frank Nelli, özv. Gyurkovits A.-né, Hamrák Béláné, Herzog Mancsi, Holvay Mária, Horn Ida, Hrivnyák Aranka, Jaeger Gyuláné, Kachelmann Viola és Linda, Király Elza és Eri, Kozák Jolán, özv. Kuti Istvánné, Krutkovszky Erzsike Lengyel Kati, Lichi Albán, Lovocsis Anna, Pajtás Anna, Papp Istvánné, Paulinyi Róziska, Pobuda Malvin, Paxner Vilma, Podhradszky Kató, Pollák Margit, Schleifer Aurélné, Spitzer Júlia, Stahl Janka, Stanga Hilda, Széki Jánosné, Szolár Erzsike, Szolt Jakabné, Trejter Margit, Unger Ilona, Vassányi Etelka, Welgel Aranka, Weisz Melánie, Zatykó Lóni, Zsámber Paláné, Elkészült: 32 pár csuklódvőt, 27 hősapka, 6 pár lábszárvédőt, 24 pár kappca, 28 barchetnadrag, 4 hősapkát, 3 pár papucs. Eddig összesen 473 katonát láttak el meleg ruhával. *Aranyat vásárt becserektek:* Bohus Mária 1 darab arany fűgött, Moracsik Teréz 1 arany gyűrűt, Zajacz János 5 K-t., Zajacz Mariska 5 K-t., Zajacz Ilonka 5 K-t. Eddig összesen 403 darab gyűrűt cseréltek be. *Plakettet vettek:* Dr. Kapp Jakabné és Schleiinger Ilona. Eddig összesen 43 darabot vettek. *Az Augustusa gyorssegélyt vásárlásai* is becserekhetők az ev. négyelet elnökségének megfelelő arany ékszeréért. Pénzben az ára: óra 12 K., karkötő 6 K., óralánc 6 K., mellőtű 3 K. Minden darab „Aranyat — vásárt pro patria 1914—1915.” vésséssel van ellátva.

— **A Hadsegélyző Hivatal közönete.** A m. kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatala a következő levelet intézte városunk polgármesteréhez:

„16144/Hd. H. Nagyságos Horváth Kálmán kir. tanácsos, polgármester úrnak, Selmecbányán. Mult hó 27-én kelt 1489/15. számú nagyelőkű ábránban birtokában, hazafias közönetnek mondunk az abban jelzett 18-ik szives küldeményért. — Nagyságod és a vezetésére bízott törvényhatóság lelkes közönsége sohasem csüggedő buzgalommal és a sziv egyforma melegével gondoskodik vitéz katonáinkról és méltó tettekben nyilvánuló lelkesedésével szívi tovább a bányavárosok évszázados fényes tradíciót. Fogadják ezért igaz nagyrabecsülésem kifejezését. A Hadsegélyző Hivatal vezetője: *Kirchner*, cs. és kir. altábornagy.”

— **Műkedvelői színelőadás a Vöröskereszt javára.** A Selmecbányai Keresztény Szociális Egyletule folyó hó 14-én, vasárnap és 16-án, kedden az egyesület helyiségében „Éjjel az erdőn” című népszínművet adja elő, melyre ez úton hívja meg az igen tisztelt közönséget és a nemes cél érdekében pártfogását kéri. Kezdeté este 7 órakor. Belépti díjak: az I-ső hely 1 korona, a többi ülőhely 80 fillér, állóhely 60 fillér. Gyermekek a felét fizetik.

— **Napi egymillió és háromszázezer korona államségély.** A bevontak családtagjainak segélyezése tekintetében a kormány a lehető legmegtartóssabb módon igyekszik elérni mindazokat szemben, akik a segélyre igényt tarthatnak. Ezidőszent Magyarországon 830 ezer család részesül napi egymillió és háromszázezer koronát meghaladó államségélyben.

— **Januárius havi állategészségügyi jelentés.** A törvényhatóság m. kir. főállatorvos jelentése szerint a város területén hivatalból jelentendő állati betegség e hó folyamán nem fordult elő. Levágottat 69 szarvasmarha, 30 borjú,

79 sertés és 25 juh. Levágott állapotban behozott 1 szarvasmarha, 16 bűrdő, 64 sertés és 2 juh. Elkoboztatott 4 darab tüdő, szennyzettség és 6 darab tüdő, gümőkór miatt, 21 darab máj, metélykór- és 4 darab máj rívkátótlómk miatt. Vásárlóalra a hó folyamán nem volt; országos állatvásár nem tartottak; a heti állatvásárokon állatfelhajtás nem eszközöltetett.

— **Kórházainkban ápolat sebesült katonáink részére** adoztak. **Városi kórházunk:** Rappensberger Vilmos 200 cigarettát; ág. evang. nőegylet 24 inget, 12 alsónadrágot, 2 lepedőt, 24 zsebkendőt és 24 pár harisnyát; Csermely Istváné 1 1/2 kg. kávé, 3 kg. cukrot és 2 doboz pótkávé; Burghardt Józsefnek 1/2 kg. szalonnát, 2 kenyert és 5 üveg paradicsomot; Bálik György 5 liter tejet és 1 szak burgonyát.

Vöröskereszt szükségkórházunk: Barnáné 4 pár kapcát; özv. Fénykővéné tésztát; Schwarz Mária 200 cigarettát; özv. Urszinyi Jánosné 7 pár kapcát, 6 kendőt, 1 törülközőt, 1 dunnát, 1 nagy és 1 kis párnát, 4 inget, 4 lábravalót; Ernst Zsigmondné 10 szappant; Zachár Ignácné (Garamszőlős) 2 nagy és 2 kis párnát huzattal és 6 törülközőt; Zachár Mariska gyűjtése (Garamszőlős) 6 törülköző, 1 lepedő, 24 tájs és 6 K; a Kolos-ímetző növendékei a kézimunka órákon megtakarított pénzükből vásárolt vászonból sebesült katonáink részére fehéreműt varriak: Matzner Jolán 1 inget és 1 lábravalót; Jakóby Margit, Urbanszky Etel, Fényes Brigitta, Jankovich Kata, Weinert Vali és Koren Emilia 1—1 lábravalót; Csernák Sarolta 2 lábravalót; Weiner Alice és Kutassy Magda 2—2 alsónadrágot; Pap Mariska 2 pár kapcát; Tonhauser Mariska 2 mell- és hátmelegítőt; Soltz Mariska 4 üveg befőttet; Engel Zsigmondné cukrot, kávé és frankkávét; Barna Dezsőné káposztát; Baán Elemérné 1 tál felvágottat; Dr. Paulovics Istváné tojást és vaját; Zachár Mariska gyűjtése (Garamszőlős) 8 szak krumpli, 50 kg. bab, 20 kg. liszt, borsó, kolbász és füstölt hús; Vincze Jánosné 200 pogácsát; Moha Alajosné tejet; özv. Sztankayné 4 üveg bort; Károlyné 1 liter tejfelt és 5 liter tejet; Lengyel Ladiszlai főnökőné 1 üveg málnaszörpöt és 1 üveg befőttet; Nikl János 50 cigarettát.

Bélabányáról adoztak február 1-től február 7-ig: Lumitzer Mihály, Dobák Pál 7—7; Antosik András 6; Lalik Pál, ifj. Gyuricza János 5—5; Kruzsiak Tamás 4; Lajcsik János, Kúsik Péter 3—3; Florek Jánosné, Balázs Márton, Florek Mihály, Fráj Pál, Szatresz János, Zatyko Mihály, Utschibet Mihály, Kocsalka Pál, Pivarcz Béla, Czibula Vendel, Florek András, Lupták András, Lupták György, Lupták János, Sztrelez György, Mucha Ignác, Pleva József, Antal György, id. Gyuricza János, Gyuricza Máté, Dobák Márton, Puskár János, Hustyava János 2—2; Benyo János 1 1/2; Jassko János, Fráj János, Floch István, Oravecz István, Hankovits József, Jasko Pál, Milánrik Csillat, Bartko János, Mojszics Jánosné, Gáfrik János, Puskár Pálné, Czibula Mihályné, Hertinger Mihály, Polónyi Katalin, Stefánka Jánosné 1—1 liter tejet.

— **Segélykötő.** A hadbavonult katonáink hátramaradt családjainak felszolgáltatására szánt alapba a mult héten adoztak: **M. kir. dohánnyaggyári munkásnők** (24-ik gyűjtése) 1402 K; **Szekely Vilmosné** 5 K; **Herrmann Emil** 25 K; **Fekete Lajosné** 10 K.

A harcetlen levő katonáink részére adoztak: **Róm. kath. nőegylet:** 7 1/2 pár érmelegítőt, 6 zsebkendőt, 24 hősapkát és 24 pár téli harisnyát; **Hornyacssek István** 3 meleg kabátot; **Kubinyi Matild** 1 hősapkát és 1 pár érmelegítőt; **dr. vértesi Tóth Imre** 5 mellényt és 4 meleg sapkát.

A vöröskereszt szükségkórház fenntartására adoztak: **Szekely Vilmosné** 5 K; **Hornyacssek István** 1 csomag tésztát; **róm. kath. nőegylet** evészeszközöket u. m. 12 villát és 7 kést.

A polgármester 2 nála összegyűlt adományokból e héten 25 hősapkát, 24 pár meleg harisnyát, 11 pár érmelegítőt, 6 zsebkendőt, 5 mellényt, 4 meleg sapkát és 3 meleg kabátot küldött be a hadsegélyező hivatalba.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: »Alulírottak, a maguk, valamint az összes rokonok nevében is mélyen megsomorodott szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett és fejlejtéttelen jó anya, nagynya, dédanyja és rokon **özv. Zindl Ferencné, szül. Zdejnke Anni**a folyó hó 9-én rövid szenvedés után 94 éves korában az Urban elhült. A drága halott hült tetemei folyó hó 12-én délután 1/4 4 órakor fognak a gyászházban VI., Szondy utca 72. sz. a. a. róm. kath. egyház szervertára szerint beszenteletlen és a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmiséidőző március hó 4-én délelőtt 10 órakor fog a Terézvárosi plébániá templomban a Mindenhatóknak bemutatattni. Budapest, 1915. február 10. Áldás és béke drága hamma-va! Zindl Aranka, Dr. Zindl Béla mint gyermekei. Mosdósy Jenőné szül. Raida Vilma, Raida Lipót, Nyáry Béla mint unokái. Mosdósy Etelka mint dédunoka. özv. Kriszta Ignácné szül. Zdejnke Olympia, özv. Stal Szilárdné szül. Zdejnke Eugenia mint unokahugai. Mosdósy Jenő, Nyáry Béláné szül. Fizely Flóra mint rokonok. Ezen halálhízzsal ismét egy régi polgári családunk színt meg városunkban, mert hiszen a család fiatalabb tagjai már elköltöztek innen és így a régi »Zindl«-név városunk jövő történelében már nem fog szerepelni.

— **Régi cipőgyárunk újból megnyitott.** A volt Bretschneider-féle cipőgyár újból megnyitott, a mit örvedetes tudomásul vehetünk. Az új tulajdonos **Bretschneider Vilmos és Aczél Gyula.** Értelmeztünk szerint az új tulajdonosok a gyárat erősen fejleszteni akarják és pedig annyi munkással, a mennyi itt jelentkezik és kapható lesz. Ez idő szerint, vagyis a gyár újból megnyitának harmadik napján, a munka már 30 munkással folyik.

— **A lisztkeverés új rendje.** A kormány a lisztkeverés arányának megváltoztatásáról rendeletet adott ki, mely a búza- és a rozslisztnek lisztelőtő anyagokkal való keverését a következőkben módosítja: »A miniszterelnöknek 1914. november 28-án kiadott rendelete értelmében búzából előállított egyfajta kenyérlisztet és sima őrlésű lisztet s a rozsból előállított egységes minőségű rozslisztet vagy a búza- és rozsliszt keverékét eszentül az előállítóandó lisztkeverék súlymennyiségének 50 százalékát kitevő árpa-, tengeri-, burgonya- vagy rozslisztel, de nem rizstakarmánnyal isztelt kell keverni. Ez a keverési arány irányadó akkor is, ha a kenyérlisztelőtő anyagokból kétféle együttesen használnak a keveréshez. A sűtők, pékek és kenyérgyárak búza- és rozsenyér előállításához szintén csak e rendeletnek megfelelően kevert kenyérlisztet használhatnak. Az eddig érvényben volt szabálynak megfelelően kevert búza- és rozslisztkeveréklet 1915. február 15-ig forgalomba lehet hozni és kenyérsütéshez felhasználni.« Ausztriában hasonló szellemű rendelkezés történt azzal az eltéréssel, hogy ott a kormány a lisztelőnyknak megfelelő 5 százalékos arányban cukorlisztnek a kenyérlisztelhez való keveréséről is intézkedett. Hely szerint nálunk további rendelkezés várható, melylyel a pékeknek kötelezni fogják, hogy naponként csak egyszer készítsenek apró süteményt.

— **Kolera ellen, a legbiztosabb óvószert a kénés gyúgyi gyógy- és borviz.** Kapható, az egyedül elárusító nál Greguss Antalnál.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlétekként nem felelős a szerk.

Fog-Krém
KALODONT
Szájvíz

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései

1915. január haváról.

Születés.

Kovács János, Flóra Emilia, fia Selmechányá
Marosi Mihály, Slamjar Mária, leány »
Jakab Kálmán, Bilitzy Hermin, fia »
Wallner Ferenc, Kucsora Mária, »
Stefanszky József, Rozsniák Mária, leány Selmechányá
Benyovits József, Buzalka Katalin, fia »
Pis József, Regula Zsuzsanna, »
Polónyi Arnold, Porada Terézia, »
Neuschl Vilmos, Bulla Antónia, »
Lovász József, Matzan Jolán, leány »
Surko Márton, Mikulás Róza, fia »
» » » » » leány »
Pachinger Metód, Krieger Zsuzsanna, leány »
Bokdis József, Troksár Katalin, fia »
Joki István, Brank Mária, »
Lietava András, Adametz Mária, leány »
Teren Márton, Meszjari Zsuzsanna, leány »
Weid Lőrinc, Tucek Mária, »
Mojszics György, Ivanics Veronika, fia Kisbánya
Kruzsiák György, Czibula Mária, leány Isvánháza
Szenko Lőrinc, Gyurik Mária, fia »
Gráik János, Oszvald Mária, leány »
Mihalszky József, Zacharovszky Cecília, leány Istvánháza
Czegéldi János, Povszan Anna, leány Istvánháza
— Koch Rozalia, leány Hodrusbánya
Eiben Ferenc, Petrovics Julianna, fia »
— Pecher Gizella, fia Béalbánya
Kasjar János, Pleva Mária, leány »
Buchtá Ferenc, Figura Katalin, fia »
Miller János, Paulovics Júlia, leány »
Lukács János, Símó Zsuzsanna, fia »

Házasság.

Coorba Ödön Selmechányá, Chmelik Gizella Selmechányá;
Braxatorisz Aladár Selmech., Vohovszky Etel Selmech.
Gintol Antal Selmechányá, Porada Mária Selmechányá
Stefanszky Károly Felsőrona, Bielech Erzsébet Felsőrona
Nics Károly Selmechányá, Schmiedberger Borháza Selmech.
Licsko János Selmechányá, Stricz Jozefina Selmechányá
Tihanyi Lajos Selmechányá, Krause Vilma Selmechányá
Gubriánszky Gábor, Beszedá Mária Hodrusbánya.

Halálozás.

Olik János 80 éves, szívizomfajulás, Selmechányá
Kollár Mária 3 hónapos, tüdőgyulladás, »
özv. Ambrózy Ádámné 74 éves, aggasztály »
Zsemle Márton 55 éves, haslátrajtal, »
özv. Eisele Jánosné 80 éves, agygyulladás, »
özv. Lacsnay Jánosné 82 éves, aggasztály, »
Drik Istváné 48 éves, tüdőgümőkór, »
Varga Lajosné, 37 éves, tüdőgyulladás, »
Joki József 1/2 óra veszelettel gyengeség, »
Czucz Mária 91 éves, vétegyengülés, »
Szulz Mátyásné 61 éves, sejszővegygyulladás, »
özv. Koc Jánosné 70 éves, vétegyengülés, Hodrusbánya
Grés Ferencné 57 éves, hátrgerincorvadás, »
Stefánka János 47 éves tüdőgümőkór, »
Grolmsz Mátyás, 52 éves, »
Pergőci Imre 64 éves, »
Ivanovics Valéria 4 hónapos, kishörgők hurutja »
özv. Polják Tamásné 60 éves, tüdőgümőkór, Istvánháza
Majovszky Margit 3 éves, tüdőgümőkór, »
Nemecz János 62 éves, tüdőgyulladás, Béalbánya
Hronyecz Pál 65 éves, aggkór, »
özv. Kozányi Jánosné 61 éves, gyomorrák, Kisbánya
özv. Poljakovics Ferencné 75 éves, megfagyás, Felsőrona

A m. kir. miniszteriumnak 40/1915. M. E. számú

rendelete

a buza és a rozsliszt kenyérlisztptóli anyagokkal való keverési arányának módosításáról.

A m. kir. miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. LXIII. törvényeket és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. LXVIII. törvényeket kiegészítő 1914. L. t. c. 4. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A búzából a m. kir. miniszteriumnak 1914. évi november hó 28. napján 8681/1914. M. E. szám alatt kiadott rendelete 2. §-ának 3. pontja és utolsó bekezdése értelmében előállított egyfajta kenyérlisztet és simaörlésű lisztet, úgyszintén a rozsból az idézett rendelet 4. §-a értelmében előállított egységes minőségű rozsliszttel vagy a búza és rozsliszt keveréket ezentúl az előállítandó liszt-keverék össz mennyiségének 50 %-át kitevő árpa-, tengeri-, burgonya-, vagy rozsliszttel (de nem rizstakarmányszittel) kell keverni.

Ugyanez a keverési arány irányadó akkor is, ha az idézett rendelet értelmében a kenyérlisztptóli anyagból kettőfelét együttesen használnak a keveréshez. Egyebekben az idézett rendelet szabályai érintetlenül maradnak.

2. §.

A sütők, pékek és kenyérgyártó vállalatok búza és rozskenyér előállításához szintén csak a jelen rendeletnek megfelelően kevert kenyérlisztet használhatnak. Egyébként a m. kir. miniszteriumnak az eladásra szánt kenyér előállításának és forgalombahozatalának szabályozása tárgyában 1914. évi december 2. napján 8800/1914. M. E. szám alatt kiadott rendelete érintetlen marad.

3. §.

A jelen rendelet életbe lépett előtt az eddig fennálló szabályoknak megfelelően kevert buza- és rozsliszttel készleteket az eddigi szabályok szerint lehet 1915. február 14-ig forgalomba hozni és kenyérsütéshez felhasználni.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe és hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed, Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1915. évi január hó 27. napján.

Gróf Tisza István, s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. miniszteriumnak 42/1915 M. E. számú

rendelete

a buza és a rozs örlésének szabályozásáról a vándorított malomok tekintetében.

A m. kir. miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. LXIII. törvényeket és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. LXVIII. t. c. kiegészítő 1914. L. t. c. 4. §-ában nyert felhatalmazás alapján a vándorított malomok tekintetében a buza és a rozs örlését a következőkben szabályozza:

1. §.

Aki búzát vagy rozst oly malomba visz örlés végett, mely lisztet vagy egyéb örlményt bérért vagy az örlés végett behozott gabonamemű bizonyos hányadért kizárólag az örlötől félnek házi szükségletére állít elő és lisztet vagy egyéb örlményt eladásra vagy a behozott gabonameművel való kicserélés céljára (csuvarozásra) egyáltalában nem örlő (vándorított-malom) köteles az örlötetésre

vitt búzát vagy rozst felül egyidejűleg legalább ugyanannyi árpát vagy tengerit vagy e kettéle gabonameműt együtt örlés végett magával hozni.

Ehhez képest az előbbi bekezdésben említett vándorított-malomvállalatok ezentúl a felektől búzát vagy rozst örlésre csak úgy vállalhatnak el, ha a fél egyidejűleg az előbbi bekezdésnek megfelelő mennyiségű árpát vagy tengerit hoz magával.

2. §.

A vándorított-malomvállalat az ily módon örlötetésre hozott búzából és rozsból a fél részére ennek kívánóságához képest a korpán fél legfeljebb 15 % finomabb buza- vagy rozsliszttel kivonhat, a többi buza- és rozsliszttel keverés nélkül, de csak az egyidejűleg örlésre hozott árpából vagy tengeriből nyert lisztet együtt szolgáltatja át az örlötől félnek.

3. §.

A jelen rendelet rendelkezései megfelelően azokra az örlésekre is irányadók, amelyeket akár a vándorított-malomvállalat tulajdonosa, vagy birtokosa, akár bármely oly harmadik személy akinek a tulajdonosa vagy birtokosa a malmot örlés végett átengedte, saját házi szükségletének céljára végez.

4. §.

Az örlötől fél, valamint a vándorított-malomvállalat tulajdonosa vagy birtokosa vagy használója, aki e rendelet rendelkezését megszegi, kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hat-száz (600) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe és hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjedt. Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1915. évi január 27. napján.

Gróf Tisza István, s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. miniszteriumnak 422/1915 M. E. számú

rendelete

a buza, rozs, árpa, tengeri, burgonya és rozslisztből megvő készleteknek az Országos Gazdasági Bizottság részére átengedése, valamint a gabonameműekért és a lisztért követelhető legmagasabb árak körül tapasztalt visszalések megtörténte tárgyában

A m. kir. miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. LXIII. törvényeket kiegészítő 1912. LXVIII. törvényeket kiegészítő 1914. L. t. c. 1—3. §-ai továbbá 9. és 17. §-a alapján a következőket rendeli:

1. §.

A m. kir. miniszteriumnak 1915. évi január 14. napján 240/1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletében foglalt szabályok megfelelően kiterjesztetnek a buza-, rozs-, árpa-, tengeri-, burgonya- és rozslisztből megvő készleteknek bejelentésére, feltérására és az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedésére.

2. §.

Aki gabonameműrt vagy lisztért a követelhető legmagasabb árak hatósági megállapítása tárgyában kiadott rendeletek értelmében felszámítható legmagasabb árnál magasabb árat vagy a legmagasabb áron felül ebbe beszámítandó bármilyen mellékszolgáltatást követel, elfogad, adat vagy ígértet a maga, vagy harmadik személy javára, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással, valamint hatszáz

(600) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanígy büntetendő az is, aki akár számdékosan, akár a köteles gondosság elmulasztásával bármely módon közreműködik abban, hogy az árustással megbízott alkalmazottja vagy az eladást közvetítő más személy a gabonameműrt vagy a lisztért követelhető legmagasabb árak megállapított korlátozását kijátsza, vagy meghusztítja, vagy aki bárkinnek e korlátozás kijátszására vagy meghusztítására irányuló eljárását bármely módon elősegíti vagy eltitkolja.

Az 1914. évi november hó 28. napján 8862/1914. M. E. szám alatt kiadott rendelet 8. §-ának 2. bekezdésében és az 1914. évi december hó 21. napján 9227/1914. M. E. szám alatt kiadott rendelet 3. §-ának 2. bekezdésében foglalt büntető rendelkezések helyébe a jelen szakasz rendelkezései lépnek. Az idézett 8682/1914. M. E. számú rendelet 4. §-ának rendelkezései érintetlenül maradnak.

3. §.

E rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Az 1. §. rendelkezésének hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1915. január 28. napján.

Gróf Tisza István, s. k.
m. kir. miniszterelnök.

569. sz. 1915. rkp.

Hirdetmény.

A korponai felszölgabiró 3629/1914. számú átirata szerint a selmecbányai m. kir. erdőgazdálkodás engedélyt kér az ártány, hogy Tópaták közűg határában fekvő Kosvelha Staisty, Podeservena nevű erdőrezsében a rókkákat és az ott elszaporodott dudákat mérgegelj irthassa.

Ezért felhívom az érdekel vadászati bérletők hogy akinek ezen engedély megadása ellen kifogása van, azt hivatalomnál vagy a külügyekában az ottani erdőrezsítésok vezetőinél a hirdetmény kifüggesztésétől számított 8 nap alatt szóban vagy írásban jelentsék be.

Megjegyzetelém, hogy a hirdetmény a hirdető táblára 1915. évi február hó 8-ik napján rendeltetett kifüggesztetni.

Selmecbányán, 1915. évi február hó 6-án

Moravék Antal
f. főkapitány.

3066 II. 915.

Hirdetmény.

a jövedelemaó alá tartozó jövedelmek bevállása tárgyában.

A hadsegélyezés céljára a jövedelemadónak ideiglenes és részleges életbeléptetéséről szóló 1914. évi XLVI. t. c. 1. §-ában foglalt rendelkezések alapján mindenki, akinek összjöveldelme az 1914. évben a 20.000 K-t meghaladta, ezen őt, illetve a vele közös háztartásban levőket megillető összjöveldeméről, származzék az akár a magyar szent korona országainak területéről, akár a külföldről, 1915. évi február hó 28-ig bezárólag valamost adni tartozik.

A vallomás az előirt vallomási íven adandó.

1. Az 1909. évi X. t. c. 9. §-a szerint adóköteles jövedelemnek tekintendő az adókötelesek bármely forrásból eredő és akár tényleg befolyó, akár őt megillető pénzbeli vagy értékkel bíró egyéb bevétele, amelyhez a saját házában, vagy illetménykép, vagy ingyen kapott gazdasági, üzleti és más cikkeknek pénzértéke is hozzászámítandó. Ennek a nyers bevételek a törvény szerint megengedett levonások után fennmaradó része alkotja az adóköteles tiszta jövedelmet.

Arra nézve, hogy a bármely forrásból eredő bevétel alatt mi értendő — kijelentetik, hogy ez a meghatározás nemcsak az 1909. évi X. t. c. 9.

10. és 15. §-aiban felsorolt jövedelemforrásokból származó bevételekre vonatkozik, hanem mind azt a bevételt is magában foglalja, melyet az adózó — az említett forrásokon kívül — bárhonnét tulajdonul kézhez vett.

2. A vallomást annál a községi előjárásánál (városi adóhivatalnál, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályánál) kell benyújtani, amelynek területén a természetes személy állandóan lakik vagy tartózkodik.

A vallomás lezárt borítékban es beadható, az esetben azonban a nevet és a lakást a címlapon pontosan ki kell tüntetni.

Az adóköteles állandó lakóhelyének azt a községet (várost) kell tekinteni, ahol viszonyainak megfelelően berendezett lakása van. Csak időleges és átmeneti tartózkodásra berendezett megszállóhely lakásul nem tekinthető. Ehhez képest azok az adókötelesek, akik szórakozás végett, vagy üzleti, illetőleg egyéb okokból (pl. mert védőkezeltségüknek másutt tesznek eleget, vagy tanítási helyet váltottak, vagy üzletük másutt van; mint ahol laknak az évek egy részét állandó lakóhelyükön kívül töltik, mindenkor állandó lakóhelyükön adnak vallomást.

Több lakóhely esetén, vagyis ha ugyanazon adókötelesnek két vagy több községben van az előző bekezdésben foglalt meghatározásnak megfelelő állandó lakóhelye, a szobajöheto községek közül az adóköteles vallomását annál a községi előjárásánál (városi adóhivatalnál, székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályánál) tartozik benyújtani, ahol jövedelemadóját tárgyaltni akarja. Az adóköteles helyének ekként történt megváltoztatását köteles a fél a vallomási ívbán annak legutolsó tételénél is beírni és arról, hogy az adóköteles helyül melyik községet választotta, 1915. évi február végéig az állandó lakóhely szempontjából szobajöheto községek mindegyikének előjárásáig (városi adóhivatal, székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályát) szóban vagy írásban értesíteni.

3. Az adóköteles jogi személyek nevében igazgatóságok, illetőleg törvényes képviselők székhelyén adandó a vallomás.

4. A külföldön lakó azok a magyar állampolgárok, akiknek az ország területén sem lakóhelyük, sem tartózkodási helyük nincs jövedelmi vallomásukat itteni utolsó lakóhelyükön kötelesek benyújtani. Ha pedig ilyen lakóhely nem ismeretes, a vallomási ív bármelyik községi előjárásánál (városi adóhivatalnál, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályánál) beadható, amelynek területén a jövedelmi forrás létezik.

5. Az országban nem lakó külföldiek abban a községben (városban) adnak vallomást, ahol az ingatlan, az ipari vagy kereskedelmi vállalat vagy telep fekszik, a követelés zálogaiga biztosítva van, illetőleg a vagyonyjog létezik. Több ilyen jövedelemforrás esetén a vallomási ív bármelyik községi előjárásánál (városi adóhivatalnál, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályánál) beadható, amelynek területén a jövedelmi forrás létezik.

6. A külföldön lakó azok a magyar állampolgárok, akiknek az ország területén sem lakóhelyük, sem tartózkodási helyük nincs (4. pont), valamint az országban nem lakó külföldiek (5. pont) vallomásukat a székesfővárosi adófelügyelőnél (központi osztály) is beadhatják, aki azt szükség esetén az illetékes pénzügyigazgatósághoz haladéktalanul továbbítja.

7. Az ingyen kiszolgáltatandó vallomási ív a félnek hivatalból kézbesítve nem lesz, hanem azt az adóköteles a községi előjárásánál (városi adóhivatalnál, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályánál) maga vagy megbízottja vezzi át.

8. Ha a vallomásadásra kötelezett a vallomási ívet kiállítani nem tudná, a községi előjárásánál (városi adóhivatal, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztálya) köteles a tollban mondt

vallomás alapján a vallomási ívet díjtalanul kitölteni s ennek megtörténtét hivatalból bizonyítani.

9. A vallomást nem önjogi (gyámolt vagy gondnokolt), valamint jogi személyek nevében a törvényes képviselő (gyám, gondnok, igazgató stb.) adja, ki ezeknek érdekeit a továbbiakban felelősség mellett szintén képviseli.

A szolgálaltban álló kiskorúak azonban, ha kinevezéséről rendelkezni (szerződésével vagy más módon) biztosított szolgálati illetményük van és ennek betudásával összes jövedelmük a 20 000 K-t meghaladja, vallomásukat önmaguk adják.

10. A vallomásadásra kötelezettek vallomásukat meghatalmazottjuk útján is benyújthatják, a meghatalmazott ténykedéséért azonban a meghatalmazó anyagilag felelős. A meghatalmazottak e minőségüket hivatalos felszólítással igazolni tartoznak. A meghatalmazás megilymentes. A vagyon kezelésével vagy gondozásával megbízottak külön meghatalmazás nélkül is meghatalmazottaknak kell tekinteni.

11. Aki vallomását az előírt határidőben, vagyis 1915. évi február 28-ig be nem adja, a kivetés során megállapított adónak 1%-át, ha pedig a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) részéről a vallomás beadása végett hozzá intézett felhívásnak meg nem felel a megállapított adónak további 4%-át fizeti pótlék fejében.

12. A vallomás átadójának kivonatára a vallomás benyújtásáról hivatalos elismervény kell adni. Ha pedig vallomási ív boríték alatt nyújtatott be, ez a körülmény a hivatalos elismervényben külön is megemlíti.

13. Ha a vallomásadásra kötelezett hadbanvonnult és olyan meghatalmazottja, aki az 1909. évi X. t.-c. 73. §-ához képest a vallomási ívet helyette és nevében kiállíthatná és aláírhatná nincs a községi előjárásánál (városi adóhivatal, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztálya) a vallomási ívet hivatalból fekteti fel és annak első lapján a név- és foglalkozásra és a lakóhelyre vonatkozó rovatokat kitölti, azután pedig a vallomás elmaradásának fentebb említett indokát, a vallomási ív végén pecsét alatt igazolni köteles.

Ebben az esetben az adópótlék alkalmazásának (11. pont) helye nincs.

14. Az 1909. évi X. t.-c. 71. §-a szerint jövedelki büntető eljárás alá eső kihágást követel el a vallomásadásra kötelezett, ha a jövedelemre vonatkozó vallomásában, vagy illetékes helyről hozzá intézett kérdésekre adott írásbeli vagy jegyzőkönyvbe mondott válaszában, vagy jogorvoslatának indokolásában tudva valótlán és szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adó megrövidítésére alkalmas illetőleg adóköteles jövedelemforrást szándékosan elhallgat.

Büntetlen marad azonban a tettes ha a följelentés megtörténte vagy a vizsgálat megindítása előtt nyilatkozatát illetékes helyen kijavítja vagy kiegészíti illetőleg az elhallgatott jövedelmet bevallja.

Kegyey Sándor,
kir. tan. pénzügyigazgató.

H I R D E T É S E K.

Kiadó lakás!

Fizély-kertben 2 szoba, konyha és mellékhelyiségek május hó 1-jétől, esetleg azonnal kiadó.

Kiadó lakás!

Zsigmondy-utca 112. számú házban 6 szobából álló egy vagy két lakás május hó 1-jétől kiadó.

Orvosok mint kitűnő, köhögés elleni szert ajánlják a
KAISER
mell-karamellit a három fényvel.
Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, bőrgyűrű, fájós nyak, valamint megfűlés elkerülése ellen.

6100 köj. hitel. orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egészséges és jótűzibonhonok Csomagban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill. Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margotsy J. örökös győgytárában **Selmechányán**. Walko J. K. és Szentistványi A. **Gölnicbányán**.

KIADÓ LAKÁS.

A Zsigmondy-utca 65. számú ház I. emeletén egy 5 szobából álló szép lakás, mellékhelyiségekkel, május 1-től kiadó. (Bővebbet Szentháromság-tér, Heinecz-ház, I. emelet.)

Honvéd-utca I., 50. sz.

házban egy 2 szoba, konyha stb. álló utcai szép lakás és

Lövész-utca II., 14. sz.

házban egy udvari kisebb lakás május 1-től, hamarabb is kiadó. Bővebbet az ottani házakban

Jó tűzifát a közönségnek

!! A közlekedési akadályok megszűnéseivel ismét pontosan (2-3 nap alatt) szállítható:

2 méter bükk 17 K

2 méter tölgy és cser 15 K

Megrendelhető: JOERGES ÁGOST ÖZVEGYE ÉS FIÁNAL.

Weisz Adolf Tópatak.